

JAARRAPPORT 2020

Stichting Grondbeheer Biologisch
Dynamische Landbouw
Diederichslaan 25
3971 PA DRIEBERGEN-RIJSENBURG

Stichting Grondbeheer Biologisch Dynamische Landbouw
Diederichslaan 25
3971 PA DRIEBERGEN-RIJSENBURG

INHOUDSOPGAVE

pagina

I VOORWOORD

Algemeen	4
Financiële positie	5
Raad van Bestuur en Raad van Toezicht	6

II JAARVERSLAG

Bestuursverslag	8
-----------------	---

III JAARREKENING

Balans per 31 december 2020	23
Staat van baten en lasten 2020	25
Kasstroomoverzicht	27
Toelichting algemeen	29
Toelichting op de balans	36
Toelichting op de staat van baten en lasten	54
Toelichting op de lastenverdeling	57
Toelichting op het kasstroomoverzicht	57

IV OVERIGE GEGEVENS

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	60
---	----

I. VOORWOORD

ALGEMEEN

1. Bedrijfsactiviteiten

De stichting is opgericht op 29 december 1978.

De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41178254.
De statutaire vestigingsplaats van de stichting is Gemeente Utrechtse Heuvelrug.

De laatste statutenwijziging heeft plaatsgevonden op 16 juli 2020.

De doelstelling van de onderneming is volgens artikel 2.1 van de statuten:

Het bevorderen van het agrarisch landgebruik in het kader van een gezonde aarde, een gezonde voeding en een gezonde economie, enerzijds volgens de biologisch dynamische methode waarvoor de grondslag is gelegd door Rudolf Steiner en anderzijds door (het bevorderen van) omschakeling naar natuurinclusieve-, kringloop- en biologische landbouwmethoden alsmede vernieuwende voedselproductieconcepten en het koppelen daaraan van meetbare veranderdoelstellingen.

De beheerde oppervlakte bedraagt ultimo 2020 542 hectare.

2. ANBI Status

Stichting Grondbeheer Biologisch Dynamische Landbouw is door de Belastingdienst aangewezen als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) op 1 januari 2008.

ANALYSES

Financiële positie

	2020		2019	
	€	%	€	%
<u>Vermogensstructuur:</u>				
Vaste activa	26.058.621	94,4%	16.948.191	94,3%
Vlottende activa	1.556.921	5,6%	1.032.853	5,7%
Totaal activa	<u>27.615.542</u>	100,0%	<u>17.981.044</u>	100,0%
Eigen vermogen	6.640.219	24,0%	6.201.083	34,5%
Voorzieningen	340.932	1,2%	-	0,0%
Langlopende schulden	19.648.066	71,1%	11.132.579	62,0%
Kortlopende schulden	986.325	3,5%	647.382	3,6%
Totaal passiva	<u>27.615.542</u>	100,0%	<u>17.981.044</u>	100,0%
<u>Werkkapitaal:</u>				
Vorraden	500.000		536.642	
Vorderingen	255.664		93.195	
Liquide middelen	801.257		403.016	
	<u>1.556.921</u>		<u>1.032.853</u>	
Af:				
Kortlopende schulden	986.325-		647.382-	
	<u>570.596</u>		<u>385.471</u>	
			€	
Werkkapitaal per 31 december 2019			385.471	
Werkkapitaal per 31 december 2020			570.596	
Toename werkkapitaal			<u>185.125</u>	

RAAD VAN BESTUUR EN RAAD VAN TOEZICHT

1. Samenstelling Raad van Bestuur

C. van Biert	voorzitter
T.C. Waller	secretaris/penningmeester
M. de Koe	bestuurslid

2. Samenstelling Raad van Toezicht

R.C. van der Giessen	voorzitter
C.W. van Heek - van Tellingen	lid
W.J. Meijers	lid

II BESTUURSVERSLAG

Het bestuursverslag is een verslag waarin de Raad van Bestuur (RvB) verantwoording aflegt over de gang van zaken bij de organisatie: Stichting Grondbeheer Biologisch Dynamische Landbouw (BD Grondbeheer), KvK registratie 41178254.

Voorwoord

Het jaar 2020 gaat waarschijnlijk de boeken in als het jaar waarin we van een klein beekje een grote rivier zijn geworden. Een vitaliserende waterader die voor vruchtbaar land gaat zorgen, voor huidige en toekomstige generaties. Naast het verstevigen van onze basis door de fusie met Loverendale, was 2020 ook het jaar van 'Aardpeer', het vernieuwende initiatief voor een duurzaam voedselsysteem, waar we met Stichting Herenboeren NL, Stichting Wij.land en Triodos Regenerative Money Centre al enige tijd aan werken. De officiële lancering van de maatschappelijke beweging Aardpeer vond begin 2021 plaats.

Binnen Aardpeer heeft BD Grondbeheer de voorbereidingen getroffen om begin 2021 'Samen voor Grond'-obligaties uit te geven. Hiermee verwerven we landbouwgrond, die we voor een eerlijke pacht ter beschikking stellen aan natuurvriendelijke boeren, waaronder biodynamische boeren en tuinders maar ook Herenboeren en andere agrariërs, die op hun unieke en gepassioneerde wijze de kwaliteit van grond en leefomgeving duurzaam en meetbaar verbeteren.

Met de 'Samen voor Grond'-obligaties kunnen we in sneltreinvaart veel hectares aankopen. Deze vaart is urgent omdat de wereld in brand staat. Daarnaast blijft schenkgeld - uit donaties of erfelingen - en de verkoop van eeuwigdurende obligaties cruciaal om deze hectares op de lange termijn meter voor meter vrij te maken. De stevige basis met Loverendale, de versnelling met Aardpeer en het rustig werven van schenkgeld zorgt ervoor dat we én impact kunnen maken én tegelijkertijd kunnen vasthouden aan ons oorspronkelijke ideaal: het vrijmaken van grond voor biodynamische landbouw.

Wat de samenwerking binnen Aardpeer bijzonder maakt, is dat wij samen een infrastructuur creëren die voldoende kracht heeft om een robuust financieel huis neer te zetten. Een huis waar andere partijen ook bij kunnen aansluiten. Met bijvoorbeeld Natuurmonumenten en Vogelbescherming hebben we afgelopen jaar al oriënterende gesprekken gevoerd.

Bij de aftrap van de obligatielening geven we met vier pioniers namens de vier organisaties elk een obligatie aan onze kinderen. Want wat zou het mooi zijn als iedere familie in Nederland de grond zou bezitten die nodig is voor de productie van zijn eigen voedsel. Dan is het hele grondprobleem in één keer opgelost.

Kees van Biert voorzitter Raad van Bestuur

Doelstelling, missie en visie

BD Grondbeheer is opgericht op 29 december 1978 en heeft sinds 1 januari 2008 een ANBI-status. De statutaire doelstelling van BD Grondbeheer luidt:

“De stichting heeft ten doel het bevorderen van het agrarisch landgebruik in het kader van een gezonde aarde, een gezonde voeding en een gezonde economie, enerzijds volgens de biologische dynamische methode waarvoor de grondslag is gelegd door Rudolf Steiner en anderzijds voor omschakeling naar landbouwmethoden zoals natuurinclusieve- kringloop- en biologische landbouw alsmede vernieuwende voedselproductieconcepten en het koppelen daarvan aan meetbare veranderdoelstellingen.”

BD Grondbeheer beheert landbouwgrond die zij heeft verworven, door deze aan agrarische ondernemingen, zoals boerderijen en tuinders, in pacht uit te geven. De grond wordt gebruikt voor de landbouw, in lijn met de uitgiftevoorwaarden die vastgelegd zijn in de pachtovereenkomst. De uitgifte geschiedt hoofdzakelijk in erfpacht. In een enkel geval geschiedt uitgifte tijdelijk in liberale pacht vooruitlopend op uitgifte in erfpacht of in reguliere onderpacht. Bij de uitgifte in erfpacht hanteert BD Grondbeheer een contractduur van 30 jaar, met de mogelijkheid van verlenging of her-uitgifte.

Met de ontvangen pachtbijdragen financiert BD Grondbeheer haar operationele en financiële lasten. Daarnaast ontvangt de stichting schenkingen van particulieren en instituten die zij ook gebruikt om landbouwgrond aan te kopen en in pacht uit te geven.

BD Grondbeheer heeft inmiddels met meer dan 20 pachters contracten gesloten om aan hen langjarig landbouwgrond uit te geven en streeft naar aankoop van nieuwe landbouwgrond, waarmee ook het aantal pachters kan toenemen.

Doelrealisatie en gang van zaken

Bij het bereiken van haar doel is voor het jaar 2020 in ieder geval een vijftal bijzondere gebeurtenissen te noemen. In chronologische volgorde gaat het om: de corona-pandemie, de fusie met Stichting Loverendale, de lancering van Aardpeer, de uitgifte van ‘Samen met Grond’-obligaties en een statutenwijziging.

In april 2020 - tijdens de eerste coronagolf - heeft de RvB onderzocht wat de impact van de corona-crisis is voor de pachters van BD Grondbeheer, met als conclusie dat de impact divers is. Sommige pachters, met name de bedrijven met huisverkoop, profiteerden van de groeiende vraag naar lokaal en biologisch geteeld voedsel. Pachters die afhankelijk zijn van dagbesteding, horeca en recreatie werden geconfronteerd met langdurige beperkingen, die tot inkomstenderving leidden. Met name Thedingsweert en Kraaybeekerhof werden harder geraakt. Met Thedingsweert is een betalingsregeling getroffen door uitstel van een pachtkwartaal. Op Kraaybeekerhof heeft de daar startende horecaondernemer besloten om de plannen af te blazen.

Het eerste halfjaar van 2020 stond in het teken van de fusie met Stichting Loverendale. Hoewel de intentie tot de fusie al in 2019 was uitgesproken, vond de daadwerkelijke fusie

op vrijdag 26 juni 2020 plaats bij de notaris in Zeist. Met de fusie zijn de eigendommen van Stichting Loverendale, de biodynamische boerderijen Ter Linde en de Wilhelminahoeve (samen 163 ha), onder de hoede van BD Grondbeheer gebracht met ingang van 1 januari 2020.

BD Grondbeheer is sinds juli 2019 als mede-initiatiefnemer verbonden aan 'Aardpeer, samen voor grond'. 'Aardpeer' ambitieert een landbouwtransitie waarin de balans tussen natuur, landbouw en gemeenschap wordt hersteld. Het is een gezamenlijk initiatief van Stichting BD Grondbeheer, Stichting Herenboeren NL, Stichting Wij.land en Triodos Regenerative Money Centre. Samen zetten ze zich in voor de transitie naar een natuurvriendelijke landbouw, een ideaal dat groter is dan hun individuele doelstellingen. Aardpeer is een platform voor duurzame grondinitiatieven. Iedereen die met schenkingen, leningen of vernieuwende projecten de groei van het areaal natuurvriendelijke landbouwgrond wil aanjagen, kan zich bij deze beweging aansluiten en mag zich een Aardpeer noemen. Onder de slogan 'Samen voor Grond' investeren Aardperen tijd en/of geld in vruchtbare bodems voor huidige en toekomstige generaties.

Met de lancering van Aardpeer geeft Stichting BD Grondbeheer een door de AFM goedgekeurde obligatielening uit. Deze eerste 'Samen voor Grond'-obligaties waren begin 2021 te koop via het platform duurzaaminvesteren.nl. De obligaties zijn € 500 per stuk en zijn rentedragend vanaf de ingangsdatum totdat de obligaties zijn afgelost. Op de obligaties met een looptijd van 5 jaar, Serie A, bedraagt de rente 0,7%. Op de obligaties met een looptijd van 10 jaar, Serie B, bedraagt de rente 1,2%. Bij de uitgifte van de obligaties is een prospectus opgesteld. Hierin zijn beide obligatieleningen, inclusief de risico's die daarmee samenhangen, uitgebreid toegelicht. Bij het sluiten van de inschrijvingsperiode in mei 2021 heeft de obligatielening 'Samen voor Grond I' uiteindelijk totaal € 7,2 miljoen opgeleverd. Zoals ook aangegeven in het prospectus wordt dit bedrag vrijwel geheel gebruikt voor het aflossen van een aantal voorgefinancierde aankopen en heeft daarmee geen substantieel effect op de balansverhoudingen. De RvB beschouwt het opgehaalde bedrag als een groot succes. Er was uitgegaan van een ondergrens van € 2,0 miljoen en een bovengrens van € 15,0 miljoen. Nu de inschrijvingen en het opgehaalde bedragen bekend zijn beoordeelt de RvB de exacte consequenties hiervan voor het te voeren beleid ten aanzien van het ontwikkelen en inzetten (nieuwe) financieringsvormen en het tempo van nieuwe aankopen in samenhang met het rente- en aflossingsschema. Het beleid van BD Grondbeheer is steeds gericht op de transitie, in de juiste verhoudingen, van kort vreemd vermogen naar lang vreemd vermogen naar eigen vermogen.

Voor de oprichting van Aardpeer, was een statutenwijziging bij BD Grondbeheer noodzakelijk. De oorspronkelijke doelstelling, namelijk het vrijmaken van landbouwgrond voor biodynamische boeren en tuinders, blijft de essentie. Daarnaast bevordert BD Grondbeheer nu ook expliciet de omschakeling naar natuurvriendelijke, kringloop- en biologische landbouwmethoden en vernieuwende landbouwcultuurconcepten, die aantoonbaar een positieve impact hebben op de vitaliteit van onze leefomgeving.

Naast, of juist als onderdeel van bovengenoemde bijzondere gebeurtenissen hebben de volgende ontwikkelingen belangrijk bijgedragen aan het resultaat in 2020.

Boerderij Ter Linde & de Wilhelminahoeve | De fusie met Stichting Loverendale is gepaard gegaan met een herstructurering van de boerderijen Ter Linde en de Wilhelminahoeve: schulden zijn geherfinancierd, achterstallig onderhoud aangepakt en eigendom en exploitatie van de boerderijen van elkaar gescheiden. Ter Linde en de Wilhelminahoeve hebben elk een eigen erfpachter gekregen.

Urtica de Vijfsprong | Vanuit Urtica de Vijfsprong is opnieuw een bijzonder gebaar gemaakt naar BD Grondbeheer. De beheersstichting Urtica Onderdak heeft 2,1 hectare grond geschonken vanuit de intentie dat de grond op deze manier het beste is geborgd voor de toekomst. BD Grondbeheer maakt een herberekening van de totale pacht en brengt de pachtlasten van de boerderij structureel omlaag.

Landgoed Kraaybeekerhof | De ontwikkelingen op Landgoed Kraaybeekerhof maakten mede door de corona-crisis een dieptepunt door. De overeenkomst met de horecaondernemer die zich aan het landgoed ging verbinden werd in een vergevorderd stadium afgeblazen. De aanloop van de samenwerking en de stopzetting ervan hebben veel tijd en energie gekost, zowel voor onze Raad van Bestuur als voor de mensen die dagelijks werkzaam zijn in de tuin en academie van het landgoed. Eind 2020 kwam er een positief keerpunt met de oprichting van Coöperatie Kraaybeekerhof. Na een lange zoektocht is hiermee een samenwerkingsvorm gevonden, die recht doet aan alle mensen en organisaties die verbonden zijn met het landgoed. Begin april 2021 is de betreffende akte Vestiging recht van erfpacht inclusief afhankelijk recht van opstal bij de notaris gepasseerd. De koopsom van de opstallen bedraagt hierin € 500.000.

Bedrijfsopvolging | Rondom bedrijfsopvolging heeft BD Grondbeheer zich beziggehouden met de Zonnehorst, Eindeling en De Vrolijke Noot. De pensionerende pachters van Zonnehorst en Eindeling willen graag in het huis, waarvan zowel de ondergrond als opstal hun eigendommen zijn, blijven wonen maar hun opvolgers hebben wel een bedrijfswoning nodig. Bij De Vrolijke Noot staat nog geen bedrijfswoning maar dit is wel wenselijk om het intensieve en weersafhankelijke werk, wat een boerenbedrijf met zich meebrengt, op een efficiënte manier te kunnen uitvoeren in balans met een jong gezin. BD Grondbeheer komt meer en meer tot het besef dat het beschikbaar stellen van een bedrijfswoning noodzakelijk is voor een duurzame bedrijfsvoering én -opvolging. Mede daarom zijn bij Herenboeren Weert, Ter Linde en de Wilhelminahoeve de bedrijfswoningen meegenomen in de aankoop.

Nieuwe grondaankopen Gaastzigt | Op 5 maart 2020 heeft BD Grondbeheer de koopakte getekend voor 14 hectare voor biologisch melkveebedrijf Hoeve Gaastzigt in het Friese dorp Rotstergaast. Naast Boerz en Herenboeren Weert is dit de derde aankoop binnen de verbrede doelstelling van BD Grondbeheer om er ook te zijn voor boeren, die op een innovatieve wijze (anders dan biodynamisch) sociale en ecologische waarden ontwikkelen. Het biologische melkveebedrijf is een inspirerend voorbeeld van hoe landbouw, dierenwelzijn, natuur en landschap elkaar kunnen versterken. Met slechts 40 melkkoeien en 20 stuks jongvee op 107 hectare, waarvan 74 hectare in pacht van It Fryske Gea, heeft de pachter een zeer extensieve bedrijfsvoering. Hij heeft een weidelandschap ontwikkeld met een grote biodiversiteit aan bloemen, kruiden, insecten en vogels. Met de aankoop

wordt de huiskavel vergroot en is het bedrijf in staat om te groeien met melkvee en zo de bedrijfsvoering te versterken.

Nieuwe grondaankopen Brunia | Medio mei 2020 heeft BD Grondbeheer de koopakte getekend van 28 hectare en deze in erfpacht uitgegeven aan biodynamisch melkveehouder Brunia in het Friese dorp Raerd. Deze grond is cruciaal om het natuurinclusieve kringloopbedrijf Boer Brunia sociaaleconomische stabiliteit te geven. De nieuwe hectares zijn gekocht van een gangbare buurman en worden door Brunia in de komende twee jaar omgeschakeld naar biodynamisch. De aankoop weerspiegelt de doelstelling van BD Grondbeheer om juist ook omschakeling en daarmee de groei van het biodynamische landbouwareaal te bevorderen.

Nieuwe grondaankopen De Hondspol | Voor zorgboerderij De Hondspol in Driebergen heeft BD Grondbeheer 4,3 hectare kunnen aankopen. Het betreft grond van De Dijckhof die reeds werd gebruikt door de Hondspol, maar zonder langjarige gebruikstitel en die door de aankoop blijvend wordt toegevoegd aan het bedrijf c.q. behouden blijft voor biodynamisch gebruik.

Nieuwe grondaankopen Fruitweelde | Fruitweelde is het fruitbedrijf in Ingen. In 2011 heeft de initiatiefneemster de 3,64 hectare in de Betuwe aangekocht om er haar droom te realiseren: de teelt van biodynamisch zachtfruit. In de afgelopen tien jaar heeft ze haar land omgevormd tot een weelderige boomgaard met een grote biodiversiteit. Nu is de tijd rijp om het bedrijf door te geven aan de volgende generatie. Er is een bruisende opvolger gevonden, die met enthousiasme en vakmanschap het stokje overneemt. Om deze ontwikkeling mogelijk te maken, heeft BD Grondbeheer de grond aangekocht met een lening bij een particulier fonds. Deze lening wordt in tien jaar afgelost. Dat zullen we doen middels een campagne voor schenkgeld en de verkoop van eeuwigdurende obligaties.

Nieuwe grondaankopen Het Anker | Stichting Het Anker is in 2012 opgericht en heeft gronden in het gebied Hogenenk gekocht, die verpacht worden aan De Meander, een biodynamische tuinderij van circa 8 hectare, en De Kruytbos, een veehouderij met melk- en vleeskoeien, schapen, leg- en vleeskippen en kalkoenen. Recent kwamen in het gebied percelen van 1,2 en 3,6 hectare te koop. Stichting BD Grondbeheer heeft ten behoeve van Het Anker het perceel van 1,2 hectare aangekocht met de intentie om in de nabije toekomst de samenwerking met Stichting Het Anker te verstevigen. Deze aankoop is uit eigen middelen gefinancierd. De overdracht en de uitgifte in erfpacht vond begin februari 2021 bij de notaris plaats.

Governance

De Raad van Toezicht (RvT) bestond afgelopen jaar uit:

- Dhr. Ronald van der Giessen (aangetreden per 04-09-2013) als voorzitter
Nevenfuncties:
Voorzitter Vereniging van Fondsen in Nederland (FIN)
Vice-voorzitter Raad van Commissarissen BOEi BV, Nationale Maatschappij tot Behoud van Erfgoed

Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Landgoed De Reehorst
Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Buurkracht
Vice-voorzitter Raad van Toezicht Stichting Elisabeth Strouven Fonds

- Mw. Christina van Tellingen (aangetreden per 21-02-2012) als lid
Nevenfuncties:
Antroposofisch arts
Lid Raad van Toezicht Stichting Urtica
Vice-voorzitter Bestuur Stichting Kingfisher Foundation
- Dhr. Willem Meijers (aangetreden per 24-09-2013) als lid
Nevenfuncties:
Investment Manager Nationaal Groenfonds
Lid Raad van Toezicht Stichting Landschapsbeheer Gelderland
Lid Raad van Toezicht Stichting De Groene Koepel

De leden van de RvT worden benoemd voor een periode van vijf jaar en zijn ten hoogste eenmaal herbenoembaar. In 2020 vergaderde de RvT elk kwartaal met de Raad van Bestuur (RvB); in maart, juni, september en december. Daarnaast vonden diverse kleinere en telefonische overleggen plaats.

De RvB bestond in 2020 uit drie bestuurders:

- Dhr. Kees van Biert (aangetreden per 06-12-2012) als voorzitter
Nevenfuncties:
Oprichter en partner JBR Management Consultant & Corporate Finance
Voorzitter Raad van Commissarissen Vekoma Rides Manufacturing B.V.
- Dhr. Tom Waller (aangetreden per 01-04-2018) als secretaris en penningmeester
- Dhr. Michiel de Koe (aangetreden per 01-01-2020) als algemeen bestuurslid
Nevenfuncties:
Bestuurslid - penningmeester Vereniging It Fryske Gea
Bestuurslid Stichting Administratiekantoor Landgoed Blanckenborch

De leden van de RvB worden door de RvT benoemd voor een periode van vijf jaar en zijn onbeperkt herbenoembaar. In overleg met de RvT is overeengekomen dat de RvB op termijn uitgebreid zal worden tot vijf bestuurders. Op de portefeuille van communicatie en fondsenwerving is, vooruitlopend op de uitbreiding van de RvB, Thomas Steiner als adviseur aangetrokken. Annelijn Steenbruggen ondersteunde de RvB als tekstschrijver en fondsenwerver. Sinds oktober 2020 versterkt Nina van der Giessen het team als kwartiermaker van Aardpeer.

De belangrijkste taken die door het bestuur worden uitgevoerd zijn:

- Voorzitter: Fondswerving, externe contacten.
- Secretaris & penningmeester: Financiële administratie, donateurs- en schenkingenadministratie, governance.
- Rentmeester: aankoop en uitgifte van landbouwgrond, contacten met pachters.

Daarnaast worden enkele functies, zoals communicatie en ICT, door derden uitgevoerd.

De RvB vergaderde in 2020 formeel driemaal: in mei, oktober en december. Daarnaast is er in juni een strategie-dag geweest over het hogere doel en de visie van BD Grondbeheer.

De bestuurders vormen een bezoldigd werkbestuur. De leden van de Raad van Toezicht zijn onbezoldigd, afgezien van een vacatievergoeding. Als referentie voor de bezoldiging is gebruikt het beloningsbeleid van de woningcorporaties. Voorzitter RvB ontvangt een beloning van € 16.000 op jaarbasis. Voorzitter RvT 15% daarvan ofwel € 2.400 en lid RvT 10% ofwel € 1.600. Voor de leden RvB wordt een beloning van € 5.000 op jaarbasis gehanteerd voor de uren dat er wordt bestuurd en voor de operationele werkzaamheden een uurtarief van € 75 (excl. BTW). De inzet per lid RvB wordt in de begroting gemaximeerd op 1.000 uur per jaar. Het staat bestuurders en toezichthouders vrij om van hun beloning af te zien. Het beloningsbeleid voldoet aan de gestelde criteria voor ANBI's.

Financiële resultaten en beleid

Het resultaat 2020 (Saldo van baten en lasten) bedraagt € 96.468. In de begroting 2020 was uitgegaan van nihil resultaat. De totale som der baten is in 2020 per saldo circa € 248.000 hoger dan begroot. Dat verschil heeft zowel betrekking op de schenkingen als op de overige baten. De schenkingen zijn per saldo circa € 114.000 hoger dan begroot, € 69.500 daarvan betreft een schenking van 2,1 hectare grond bij Urtica de Vijfsprong. De meevaller bij de overige baten betreft vooral een niet begrote boekwinst van bijna € 145.000 op de verkoop van gebouwen bij de Wilhelminahoeve. Daartegenover staan pacht- en huurbijdragen die circa € 12.000 lager zijn dan begroot. Deze lagere pacht- en huurbijdrage is vooral veroorzaakt door het wegvallen van de beoogde erfpachter op Landgoed Kraaybeekerhof, waardoor BD Grondbeheer, noodgedwongen, het verhuren/verpachten van dit landgoed in 2020 zelf ter hand moest nemen.

De totale som der lasten is (exclusief het saldo van financiële baten en lasten) in 2020 circa € 159.000 hoger dan begroot. Dit verschil heeft met name drie oorzaken: de kosten die zijn gemaakt als gevolg van de fusie met Stichting Loverendale, de kosten gemaakt voor de uitgifte van de obligatielening 'Samen voor Grond' en kosten gemaakt voor het beheer van Landgoed Kraaybeekerhof. De fusiekosten Loverendale bedragen € 87.876 en als gevolg van investeringen in Ter Linde en de Wilhelminahoeve ontstaan tevens afschrijvingskosten, met in 2020 een bedrag van € 46.727. De kosten in 2020 gemaakt voor de uitgifte van de obligatielening zijn verdeeld over diverse kostencategorieën. Naast de projectkosten betreft dit ook de kosten van AFM, adviseurs en accountants. De werkelijke kosten voor de uitgifte (exclusief de uren gemaakt door RvB) bedroegen in 2020 circa €90.000. Daartegenover was € 25.000 begroot voor 2020, maar dankzij een vrijval van € 38.300 kortlopende schulden DuurzaamInvesteren.nl, gaat het per saldo in 2020 om een bedrag van circa € 30.000 hoger dan begroot. Voor het beheer van Landgoed Kraaybeekerhof belopen de kosten in 2020 een bedrag van € 24.828. Belangrijkste meevaller in de lasten is het afzien van bezoldiging door de voorzitter RvB.

Inclusief een circa € 7.000 gunstiger dan begroot saldo financiële baten en lasten resulteert over 2020 een saldo van baten en lasten van € 96.468. Het resultaat wordt toegevoegd aan de continuïteitsreserve. Via de reserves wordt daarnaast € 294.648

toegevoegd aan het bestemmingsfonds en eenzelfde bedrag onttrokken aan de overige reserves.

De prognose van de baten en lasten voor het jaar 2020 in het prospectus van de obligatielening 'Samen voor Grond I' ligt in de lijn met de begroting 2020, met dien verstande dat in betreffende prognose niet is uitgegaan van nihil, maar een positief resultaat van per saldo € 75.000, als gevolg van een post bijzondere baten en lasten c.q. het resultaat van de fusie met de Stichting Loverendale. Deze post betrof enerzijds een boekwinst bij de uitgifte in erfpacht van de Wilhelminahoeve en anderzijds een voorziening op de vordering inzake de voorraden afkomstig van Stichting Loverendale.

De fusie met Stichting Loverendale heeft een belangrijke invloed op de balans van BD Grondbeheer, maar dat geldt ook voor nieuw landbouwareaal dat in 2020 door BD Grondbeheer is verworven bij Boer Brunia, Gaastzigt, De Hondspol (De Dijckhof), Urtica de Vijfsprong en Fruitweelde. Dit tezamen heeft in 2020 geresulteerd in een toename (per saldo) van enerzijds de Materiële Vaste Activa met circa € 9,4 miljoen en anderzijds de Langlopende Schulden met circa € 8,5 miljoen ultimo boekjaar. Als onderdeel van de afspraken bij de fusie Loverendale bestaat er een toezegging voor een jaarlijkse vergoeding aan de voormalig vruchtgebruiker op de Wilhelminahoeve. Hiervoor is een voorziening gevormd. Rekening houdend met haar gemiddelde levensverwachting bedraagt betreffende voorziening eind 2020 een bedrag van € 340.932.

De RvB hanteert het uitgangspunt dat de baten van particulieren primair bedoeld zijn voor grondaankopen en/of aflossing van hieraan gerelateerde schulden en dus in beginsel niet worden aangewend voor de continuïteit van de stichting c.q. rente en operationele kosten. De continuïteitsreserve betreft de reserve die BD Grondbeheer aanhoudt voor de dekking van deze lasten. De door de RvB gewenste omvang van de continuïteitsreserve bedraagt maximaal 150% van de jaarlijkse lasten van de stichting.

Het lastenniveau bedraagt in 2020 totaal € 972.716 (inclusief financieringskosten), waarvan circa € 155.000 incidenteel: in verband met fusiekosten een bedrag van circa € 90.000, in verband met het beheer van Landgoed Kraaybeekerhof een bedrag van circa € 25.000 en in verband met de voorbereiding van de uitgifte van obligaties 'Samen voor Grond' een bedrag van circa € 30.000 incidenteel. De continuïteitsreserve is in 2019 van € 415.108 naar € 835.779 gegroeid. Het resultaat 2020 wordt toegevoegd aan de continuïteitsreserve, die daarmee toeneemt tot € 932.247.

De totale baten in 2020 bedragen € 1.069.184. Dit bedrag betreft voor € 414.193 baten van particulieren, zowel giften als geschonken aflossingen en rente.

In 2020 is aan giften in geld totaal ontvangen € 203.622, bestaande uit € 141.428 incidentele donaties en € 62.194 periodiek schenkingen met een overeenkomst. Daarnaast bestaat een drietal schenkingen met overeenkomst gekoppeld aan een lening. Deze drie schenkingen met overeenkomst hebben een looptijd van 5 jaar en bedragen jaarlijks totaal € 8.000. Door verkoop van eeuwigdurende obligaties is in 2020 totaal € 375.000 ontvangen. Inclusief genoemde drie schenkingen is in 2020 op deze wijze ontvangen totaal € 586.662. Het volgende overzicht geeft dit bedrag uitgesplitst naar bestemming.

<i>Bestemming</i>	<i>Eeuwigdurende obligaties</i>	<i>Giften</i>	<i>Schenklening</i>	<i>Totaal</i>
Hondspol	59.000	12.927	3.000	74.927
Kraaybeekerhof	22.500	13.094	-	35.594
Kromme Lepel	108.500	4.596	-	113.096
Naoberhoeve	3.500	5.760	-	9.260
Vijfsprong	110.500	42.567	2.000	155.067
Brunia	1.000	-	-	1.000
Loverendale	2.500	-	-	2.500
Algemeen	67.500	124.678	3.000	195.178
Totaal	375.000	203.662	8.000	586.622

Landbouwgronden worden sinds de beginjaren van onze stichting verworven met behulp van schenkingen, legaten en laagrentende leningen.

In 2016 is BD Grondbeheer gestart met de verkoop van 1,5% eeuwigdurende obligaties aan toonder. Deze zijn, afgezien van “terugscheningen”, aflossingsvrij. Dit terugschenken betreft tot op heden jaarlijks een bedrag van € 6.000.

Per saldo is eind 2020 totaal € 1.954.000 aan obligaties geplaatst. Er zal in deze lening maximaal voor € 2.499.500 eeuwigdurende obligaties uitgegeven worden.

Kopers van obligaties kunnen aangeven of hun geld gebruikt wordt voor algemene doeleinden of voor een bepaalde campagne c.q. bestemming.

Om sneller te kunnen handelen, meer boeren te kunnen steunen en daarmee de toekomst naar het heden te halen, worden de laatste jaren, in nauwe samenwerking met Triodos Bank, tevens gronden aangekocht met een hypothecaire lening, voor een deel overigens bij andere geldverstrekkers.

In verband met deze leningen heeft BD Grondbeheer aldus eind 2020 (exclusief overlopende passiva ten bedrage van € 111.994 en exclusief een drietal leningen voor een totaal van € 29.054, waar geen zekerheden en einddata zijn afgesproken) de volgende resterende langlopende schulden bij Triodos Bank en andere geldverstrekkers:

- De Hondspol € 1.538.133
- De Naoberhoeve € 940.551
- Landgoed Kraaybeekerhof € 990.000
- De Kromme Lepel € 120.985
- Boerz € 5.900.000
- Urtica de Vijfsprong € 376.975
- Herenboeren Weert € 1.000.000
- Loverendale € 6.779.560

- Brunia, Gaastzigt, Dijckhof € 2.000.000
- Fruitweelde € 514.000

Aflossing van deze schulden vindt plaats vanuit schenkgeld en vanuit gelden verkregen uit de verkoop van eeuwigdurende obligaties. Primair gebeurt dit vanuit de door de donateurs en obligatiehouders geormerkte gelden. Het bestuur vult deze geormerkte bedragen aan vanuit gelden met een algemene bestemming. Tijdens campagnes helpen betrokken pachters actief bijdragen te werven die gebruikt worden voor de aflossing van de schuld. Aflossing van de schuld vertaalt zich vervolgens ook in een korting op de pachtbijdragen van de betreffende pachter.

De door BD Grondbeheer ontvangen pachtbijdragen worden gebruikt voor de te betalen rente en voor de overige kosten die de stichting maakt. Daarbij streeft BD Grondbeheer naar een pacht die gebaseerd is op de productieve waarde van de grond, zodat de pachter goed in staat is om te leven tot en met het pensioen en goed omgaat met de aarde.

De opbrengst van uitgifte van de 'Samen voor Grond' obligaties zal in 2021 grotendeels gebruikt worden voor herfinanciering van bovengenoemde langlopende schulden.

Op basis van een controle van de administratie over de jaren 2012 t/m 2020 is gebleken dat alle geormerkte schenkingen, donaties en legaten zijn besteed aan hun bestemming waarvoor zij zijn gegeven en dat op basis hiervan is gebleken dat er geen bestemmingsfonds behoeft te worden gevormd. Uitzondering hierop vormt inmiddels de bestemming Urtica de Vijfsprong. De eerste aankoop voor de Vijfsprong dateert van 1992. Dit betreft een perceel van 3.12 ha. In 2019 en 2020 is het areaal bij de Vijfsprong uitgebreid met totaal 16.46 ha. Deze recente uitbreiding betreft voor 3.31 ha schenkingen in de vorm van landbouwgrond. Voor de recente aankopen van 13.15 ha landbouwgrond voor De Vijfsprong is (in 2019) een totaalbedrag van € 474.000 betaald. Ten behoeve van deze recente aankopen is een lening afgesloten bij Triodos Bank. Eind 2020 staat van die lening nog open totaal € 376.975. Jaarlijks lost BD Grondbeheer momenteel € 44.350 af op deze lening.

Bovenstaande betekent dat inmiddels per saldo € 474.000 -/- € 376.975 = € 97.025 door BD Grondbeheer is betaald ten behoeve van de betreffende aankopen.

In de periode 2012 - 2020 is met bestemming De Vijfsprong totaal ontvangen € 391.673. Van dit bedrag is slechts een deel door BD Grondbeheer daadwerkelijk gebruikt voor deze bestemming. Geormerkt geld moet aan de betreffende bestemming ten goede komen. Derhalve is in de jaarrekening een bestemmingsfonds opgenomen voor De Vijfsprong met eind 2020 een grootte van € 391.673 -/- € 97.025 = € 294.648 ten behoeve van de toekomstige jaarlijkse aflossingen op de betreffende lening bij Triodos Bank.

Sinds januari 2020 is BD Grondbeheer belastingplichtig voor de btw. Hiervoor is gekozen omdat - overwegende dat, met ingang van 2018, alle agrarische ondernemers BTW-plichtig zijn, hetgeen betekent dat de pachters van BD Grondbeheer over hun omzet BTW verschuldigd zijn en de BTW op de aan hen geleverde diensten en producten daarmee kunnen verrekenen - de Wet Omzetbelasting, hoewel in beginsel verpachting vrijgesteld is van BTW, de mogelijkheid biedt om te opteren voor belaste verpachting, hetgeen voor BD

Grondbeheer het voordeel heeft dat zij voor veel kosten de BTW kan verrekenen met de BTW die zij over de pacht / canon moet afdragen. Dat geldt voor de BTW op de kosten voor beheer en administratie, maar ook op de investeringen die BD Grondbeheer op verschillende van haar objecten bekostigt. Zeker gezien de groei-ambitie die de Stichting heeft, is daarmee een forse kostenbesparing te realiseren, die vervolgens ten goede komt aan haar doelstelling.

Voor het jaar 2021 is voor BD Grondbeheer het volgende resultaat begroot:

Baten van particulieren	275.000	
Pachtbijdragen	405.500	
Doorbelaste pacht	95.000	
Overige baten	<u>10.500</u>	
• Totaal Baten		786.000
Financieringskosten	316.000	
Pacht betaald aan derden	95.000	
Vacatievergoeding RvB	40.000	
Begeleiden pachters RvB	75.000	
Financieel beheer RvB	75.000	
Kosten RvT en RvB	11.000	
Communicatie en fondsenwerving	80.000	
Advies- en accountantskosten	65.000	
Projecten en overige kosten	<u>29.000</u>	
• Totaal lasten voor afschrijvingen		786.000
• RESULTAAT voor afschrijvingen		0
Totaal afschrijvingen	<u>43.200</u>	
• RESULTAAT na afschrijvingen	-/-	43.200

Risico's en onzekerheden

Het verwerven en beheren van landbouwgrond brengt risico's met zich mee. Dat geldt ook voor BD Grondbeheer. De RvB ziet daarbij als belangrijkste risico's:

Risico dat pachters hun verplichtingen niet nakomen.

Door omstandigheden kunnen pachters niet in staat zijn te voldoen aan de betalingsverplichtingen. Als pachters op grote schaal hun betalingsverplichtingen niet nakomen, wat bijvoorbeeld zou kunnen gebeuren bij een aanhoudend slechte economische situatie in de agrarische sector, heeft dat grote consequenties voor de inkomsten van BD Grondbeheer. Dit zou tot gevolg kunnen hebben dat zij niet of niet geheel aan haar rente-, aflossings- of andere verplichtingen kan voldoen. Om voldoende tijd te hebben om maatregelen te treffen hanteert het bestuur een liquiditeitsbuffer gericht op een banksaldo van minimaal € 300.000.

Risico van waardeschommelingen, inflatie en van herfinanciering

Historisch gezien laat landbouwgrond op de lange termijn een gestage waardeinstijging zien, maar op de korte termijn kunnen ook sterke prijsdalingen optreden. Een prijsdaling van de landbouwgrond en een daarmee gepaard gaande afwaardering van haar bezittingen, kan invloed hebben op de herfinancieringsmogelijkheden van BD Grondbeheer. Zeker wanneer dit tevens gepaard gaat met inflatie en rentestijgingen. Mocht het risico van herfinanciering zich voordoen dan kan zij mogelijk niet (volledig) aan haar rente-, aflossings- of andere verplichtingen voldoen. Voor een termijn van circa 5 jaar is dit risico afgedekt, aangezien (na uitgifte van en herfinanciering via de obligaties Samen voor Grond I) de looptijd van grotere leningen tenminste tot medio 2025 is, dan wel volledig afgelost voor die tijd. Het beleid van BD Grondbeheer is er, zeker de komende jaren, primair op gericht grond schuldenvrij te maken en zo de noodzaak tot herfinanciering te beperken.

Operationele risico's

Het risico bestaat dat de werkzaamheden van BD Grondbeheer niet conform vastgelegde processen, dan wel niet correct en/of niet tijdig worden uitgevoerd. Een belangrijk proces in deze context is het acceptatiebeleid voor het aankopen en verpachten van grond waarmee zij wil voorkomen dat gronden worden aangekocht voor pachters waarvan verwachte liquiditeit en solvabiliteit onvoldoende is. Indien operationele risico's zich voordoet kan dit onverwachte kosten, schadeclaims en/of lagere inkomsten tot gevolg hebben waardoor BD Grondbeheer niet (tijdig) aan haar rente-, aflossings- of andere verplichtingen kan voldoen. In verband met genoemde risico's hanteert de RvB zowel genoemde continuïteitsreserve als genoemde liquiditeitsbuffer.

Communicatie

Het belangrijkste communicatiemoment afgelopen jaar was de fusie met Stichting Loverendale. Om deze communicatiekans te verzilveren, heeft de RvB communicatieadviseur en strateeg Thomas Steiner, die zijn kennis en ervaring bij Triodos Bank heeft opgedaan, in de arm genomen. Onder zijn bezielende leiding is er een nieuwe perslijst opgesteld en hebben we ruim van tevoren een persbericht met bijlagen opgesteld, waar alle betrokken partijen hun input aan konden geven. Het persbericht leverde een publicatie op in het Financieel Dagblad. Naast biologische vakbladen als Ekoland en Biojournaal pikten ook de gangbare (digitale) vakbladen Boerderij, Agriholland, Akkerbouw Actueel, Nieuwsgrazer, Newslocker en AgroEnergie het persbericht met foto op.

In januari 2020 heeft BD Grondbeheer opnieuw meegedaan aan het Demeter Plein op de Bio-Beurs. Enerzijds is dit een goed moment om op een ontspannen manier bij te praten met pachters en relaties, anderzijds biedt het kansen om de stichting zichtbaar te maken voor nieuwe boeren en relaties.

Voor de jaardag, in samenwerking met de BD-Vereniging, is vanwege corona een online alternatief georganiseerd, en wel een webinar i.s.m. de Antroposofische Vereniging. Ruim 100 donateurs, obligatiehouders, relaties en andere belangstellenden hebben ingelogd en geluisterd naar de verhalen van de voorzitters en Astrid van Zon, over de vitaliteit van biodynamische landbouw en vrije grond voor mens, dier en natuur.

Vanaf dit jaar zetten we de digitale nieuwsbrief, met inmiddels een mailinglijst van ruim 1.250 adressen, in om onze persberichten ook naar onze achterban en relaties te sturen. Hiertoe hebben we een nieuwe lay-out gemaakt met een kort voorwoord van de voorzitter RvB en ruimte voor foto's. Afgelopen jaar hebben we de aankoop bij Boer Brunia, de fusie met Stichting Loverendale, uitnodiging voor de jaardag en de lancering van Aardpeer op deze manier wereldkundig gemaakt. De digitale nieuwsbrief nieuwe stijl blijkt, mede dankzij het voorwoord, een persoonlijke en effectieve manier een breder publiek aan te spreken.

Maatschappelijke aspecten

Naast en in het verlengde van haar oorspronkelijke doelstelling en missie maakt BD Grondbeheer ook via Aardpeer inmiddels duidelijk impact op maatschappelijk gebied. Rondom de boerderijen ontstaan en bestaan diverse campagnes en maatschappelijke bewegingen, grootschalig en nadrukkelijk ook op kleine schaal.

De Vrije School Den Haag heeft medio januari 2020 een donatie van € 900,- gedaan aan Stichting BD Grondbeheer. Het geld is opgehaald via hun jaarlijkse Bazaar, een grote najaarsmarkt die eind 2019 in de school werd gehouden. De ouders die de Bazaar organiseerden, hebben Stichting Grondbeheer als goed doel van de Bazaar uitgekozen omdat de biologisch-dynamisch landbouw aansluit bij het gedachtegoed van de Vrije School en de antroposofie in het bijzonder. De donatie komt volledig ten goede aan het vrijmaken van grond op Urtica de Vijfsprong.

Een bijzondere campagne die in 2020 is gestart, is bijvoorbeeld de campagne 'Cadeau voor het leven', waarmee we grootouders uitnodigen om een obligatie aan hun kleinkind(eren) te schenken. Dit benadrukt dat BD Grondbeheer erop toeziet dat vitale landbouwgrond over de generaties heen in goede handen blijft.

Driebergen-Rijsenburg, 8 juni 2021

C. van Biert, Voorzitter T.C. Waller, Secretaris/penningmeester M. de Koe, Algemeen lid

III JAARREKENING

BALANS PER

	<u>31 december 2020</u>		<u>31 december 2019</u>	
	€	€	€	€
<u>ACTIVA</u>				
<u>Vaste activa</u>				
Materiële vaste activa	1.	25.839.212	16.431.392	
Financiële vaste activa	2.	219.409	516.799	
		<u>26.058.621</u>	<u>16.948.191</u>	
<u>Vlottende activa</u>				
Vorraden	3.	500.000	536.642	
Vorderingen	4.	255.664	93.195	
Liquide middelen	5.	801.257	403.016	
		<u>1.556.921</u>	<u>1.032.853</u>	
		<u><u>27.615.542</u></u>	<u><u>17.981.044</u></u>	

31 DECEMBER 2020

(na resultaatbestemming)

		31 december 2020		31 december 2019	
		€	€	€	€
<u>PASSIVA</u>					
<u>Eigen vermogen</u>					
Continuïteitsreserve	6.	932.247		835.779	
Bestemmingsfonds	7.	294.648		183.931	
Overige reserves	8.	3.459.324		3.602.373	
		<hr/>		<hr/>	
Reserves en fondsen			4.686.219		4.622.083
Eeuwigdurende obligatielening	9.		1.954.000		1.579.000
			6.640.219		6.201.083
Voorzieningen	10.		340.932		-
<u>Langlopende schulden</u>	11.		19.648.066		11.132.579
<u>Kortlopende schulden</u>	12.		986.325		647.382
			<hr/>		<hr/>
			<u>27.615.542</u>		<u>17.981.044</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2020

		werkelijk 2020 €	begroot 2020 €	werkelijk 2019 €
BATEN				
Baten van particulieren (b)	13.	414.193	300.000	299.529
Som van de geworven baten		414.193	300.000	299.529
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of	14.	654.991	521.000	986.924
Som van de baten		<u>1.069.184</u>	<u>821.000</u>	<u>1.286.453</u>
LASTEN				
Besteed aan doelstelling				
- Kosten rentmeesterschap	15.	232.602	265.600	232.398
Lasten eigen fondsenwerving				
- Kosten eigen fondsenwerving (a)	16.	9.304	15.000	19.579
Beheer en administratie				
- Kosten beheer en administratie	17.	341.598	144.400	183.494
Som van de lasten		<u>583.504</u>	<u>425.000</u>	<u>435.471</u>
Saldo voor financiële baten en lasten		485.680	396.000	850.982
Saldo financiële baten en lasten	18.	<u>389.212-</u>	<u>396.000-</u>	<u>191.715-</u>
Saldo van baten en lasten		<u>96.468</u>	<u>-</u>	<u>659.267</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2020

	werkelijk 2020	begroot 2020	werkelijk 2019
Resultaatbestemming			
Toevoeging/onttrekking aan:			
- continuïteitsreserve	96.468	243.190-	420.671
- overige reserves	-	243.190	238.596
	<u>96.468</u>	<u>-</u>	<u>659.267</u>
 <i>Procentueel aandeel lasten eigen fondsenwerving ten opzichte van baten eigen fondsenwerving (a:b)</i>	 2,2%	 5,0%	 6,5%

KASSTROOMOVERZICHT

	2020		2019	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Bedrijfsresultaat		485.680		850.982
<i>Aanpassingen voor:</i>				
- afschrijvingen		47.927		1.200
- <i>veranderingen in het werkkapitaal</i>				
Mutatie voorraden	36.642		536.642-	
Mutatie vorderingen	162.469-		10.643-	
Mutatie voorzieningen	128.000-			
Mutatie overige schulden minus aflossingsverplichting	11.256-		178.795	
Mutatie in het werkkapitaal als gevolg van de fusie	124.775-		-	
		<u>389.858-</u>		<u>368.490-</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		<u>143.749</u>		<u>483.692</u>
Rentebaten	10.455		1.376	
Rentelasten	400.585-		193.198-	
Aflossing schenkingsleningen	-		142.488-	
Aflossing eeuwigdurende obligaties	-		6.000-	
		<u>390.130-</u>		<u>340.310-</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		246.381-		143.382
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Materiële vaste activa				
- Investerings		3.900.504		8.161.357
- Desinvesterings		235.152-		126.014-
Financiële vaste activa				
- Verstrekkings		-		482.607
- Aflossings		499.677-		5.820-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		<u>3.165.675-</u>		<u>8.512.130-</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Aflossing langlopende schulden		6.063.566-		161.440-
Ontvangst langlopende schulden		9.368.088		7.843.500
Ontvangst eeuwig durende obligatie		381.000		629.500
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		<u>3.685.522</u>		<u>8.311.560</u>
Mutatie liquide middelen		<u>273.466</u>		<u>57.188-</u>

KASSTROOMOVERZICHT

	2020		2019	
	€	€	€	€
Recapitulatie				
<u>Stand per 31 december</u>				
Liquide middelen		801.257		403.016
<u>Stand per 1 januari</u>				
Liquide middelen		403.016		460.204
Overgenomen liquide middelen uit fusie		124.775		-
		<u>273.466</u>		<u>57.188-</u>

TOELICHTING ALGEMEEN

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Informatie over de rechtspersoon

Stichting Grondbeheer Biologisch Dynamische Landbouw, statutair gevestigd te Utrechtse Heuvelrug, is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 41178254.

De feitelijke vestigingsplaats is Diederichslaan 25, 3971 PA Driebergen-Rijsenburg

De belangrijkste activiteiten van de stichting

De activiteiten van Stichting Grondbeheer Biologisch Dynamische Landbouw bestaan voornamelijk uit het bevorderen van het agrarisch landgebruik in het kader van een gezonde aarde, een gezonde voeding en een gezonde economie, enerzijds volgens de biologisch dynamische methode waarvoor de grondslag is gelegd door Rudolf Steiner en anderzijds door (het bevorderen van) omschakeling naar natuurinclusieve-, kringloop- en biologische landbouwmethoden alsmede vernieuwende voedselproductieconcepten en het koppelen daarvan aan meetbare veranderdoelstellingen.

Informatieverschaffing over continuïteit naar aanleiding van het coronavirus

De gevolgen voor de stichting in 2020 kunnen naar verwachting haar continuïteit niet in gevaar brengen, omdat een deel van de pachters nadelige gevolgen hiervan ondervindt en een deel van de pachters ondervindt juist positieve gevolgen. De stichting is afhankelijk van de pachtbijdragen en heeft hiervoor een continuïteitsreserve gevormd. Op grond van vorenstaande verwacht het bestuur van de stichting dat de som van de pachtinkomsten niet zal dalen. Indien de pachtinkomsten wel zullen dalen, is Grondbeheer in staat haar kosten mee te laten dalen waardoor de stichting haar activiteiten de komende twaalf maanden kan blijven voortzetten. Derhalve zijn de toegepaste grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Toelichting fusie

De fusie met Stichting Loverendale is verwerkt in de jaarrekening 2020. Voor de balans heeft dit vooral effect op de vaste activa en de voorzieningen en langlopende schulden. In de resultatenrekening betekent de fusie enerzijds additionele pachtopbrengsten en anderzijds hogere financieringskosten en afschrijvingen.

TOELICHTING ALGEMEEN

Algemene grondslagen

Alle in de jaarrekening vermelde bedragen luiden in euro's.

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 "Fondsenwervende organisaties".

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans en de winst- en verliesrekening zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Daar waar nodig geacht zijn de vergelijkende cijfers vorig boekjaar voor vergelijkingsdoeleinden aangepast, waarbij de belangrijkste wijzigingen betreffen reclassificatie van de geïnvesteerde opstallen in 2019 ad € 180.000 welke waren opgenomen onder de gronden in exploitatie en zijn gereclassificeerd naar de bedrijfsgebouwen in exploitatie. Daarnaast heeft een reclassificatie plaatsgevonden in het eigen vermogen waarbij het bestemmingsfonds 2019 ad € 183.931 welke was opgenomen onder de overige reserves is gereclassificeerd naar het bestemmingsfonds.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Stichting Grondbeheer Biologisch Dynamische Landbouw zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

TOELICHTING ALGEMEEN

Grondslagen van waardering van de balans

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa

Gronden en opstallen in exploitatie worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten. Hierop wordt niet afgeschreven. Gronden en opstallen worden aangehouden voor de doelstelling van de stichting. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

In het kader van de verbetering van het inzicht, wordt in afwijking van de bepalingen volgens de Raad voor de Jaarverslaggeving de gronden aangemerkt als "gronden in exploitatie".

Activa in exploitatie worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, verminderd met de daarover berekende afschrijving.

De afschrijvingen geschieden naar tijdsgelang en worden berekend door middel van een vast percentage van de verkrijgingsprijs minus eventuele restwaarde. Het percentage is gebaseerd op de geschatte economische levensduur.

Financiële vaste activa

Beleggingen (effecten) zijn gewaardeerd tegen actuele waarde per balansdatum.

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde inclusief transactiekosten (indien materieel). Vervolgens worden deze vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, welke in het algemeen gelijk is aan de nominale waarde. Bij de waardering wordt rekening gehouden met eventuele waardeverminderingen.

TOELICHTING ALGEMEEN

VLOTTENDE ACTIVA

Vorraden

De voorraad is gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs vermeerderd met bijbehorende kosten of indien lager, tegen de marktwaarde per balansdatum.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien geen sprake is van (dis)agio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de vorderingen. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit banktegoeden met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

TOELICHTING ALGEMEEN

EIGEN VERMOGEN

Het eigen vermogen is zodanig gepresenteerd dat daaruit blijkt welk gedeelte vrij besteedbaar is en welk gedeelte is vastgelegd. Indien aan een deel van het eigen vermogen een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven, dan gezien de doelstelling van de organisatie zou zijn toegestaan, is dit deel verantwoord als vastgelegd vermogen. Deze beperking in het bestedingsdoel kan door het bestuur van de stichting of door derden zijn opgelegd. Indien deze beperking door derden is opgelegd dan wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds. In de toelichting wordt het bedrag en de beperkte doelstelling van ieder bestemmingsfonds vermeld. Ook de reden van deze beperking en alle overige voorwaarden die door de derden zijn gesteld, worden vermeld. Indien de beperking zoals bedoeld in de vorige alinea niet door derden, maar door het bestuur is aangebracht, wordt het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve (en niet als bestemmingsfonds). In de toelichting worden het bedrag en de beperkte doelstelling van ieder bestemmingsfonds vermeld en dat deze beperking door derden is aangebracht.

Reserves en fondsen

De continuïteitsreserve wordt aangehouden om de continuïteit van de stichting in de termen van rentmeesterschap te kunnen waarborgen. De stichting bouwt de continuïteitsresererve ten hoogte van de kosten van maximaal 1,5 maal de jaarlijkse lasten van de werkorganisatie tezamen met de financiële lasten.

Het bestemmingsfonds wordt aangehouden op basis van beperkingen door derder aangebracht.

Eeuwigdurende obligatielening

De obligatieleningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Door hun eeuwigdurende aard worden deze leningen beschouwd als eigen vermogen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde.

De voorziening Wilhelminahoeve wordt opgenomen voor de geschatte kosten die naar verwachting voortvloeien uit de verplichting per balansdatum voor de afkoop van het vruchtgebruik van de Wilhelminahoeve. De verplichting zal eindigen op het moment van overlijden van de verkopende partij.

TOELICHTING ALGEMEEN

SCHULDEN

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Overlopende passiva

Onder de overlopende passiva worden de ontvangen leningen verantwoord waarvan de rente en aflossingen plaatsvonden middels schenkingen. Deze leningen worden gewaardeerd tegen reële waarde zijnde de nominale waarde.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde. Kortlopende schulden betreffen schulden die binnen 12 maanden na balansdatum kunnen worden opgeëist.

Grondslagen van de staat van baten en lasten

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. De baten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd, lasten reeds zodra zij voorzienbaar zijn.

Baten waarvoor een bijzondere bestemming is aangewezen, worden in de staat van baten en lasten verwerkt; indien deze baten in het verslagjaar niet volledig zijn besteed, worden de nog niet bestede baten volgens de resultaatbestemmingen in de desbetreffende bestemmingsreserves respectievelijk bestemmingsfondsen verantwoord. Een onttrekking aan bestemmingsreserve respectievelijk fonds wordt als besteding verwerkt.

TOELICHTING ALGEMEEN

Baten

Onder baten wordt verstaan de bedragen voor de in het verslagjaar geleverde goederen of diensten na aftrek van kortingen, alsmede de baten uit hoofde van giften, subsidies, sponsorbijdragen en overige ontvangsten. Legaten worden verantwoord als een bate zodra de omvang hiervan betrouwbaar kan worden ingeschat.

Lasten

De lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Belastingen

Belastingplicht voor de vennootschapsbelasting is niet van toepassing vanwege het feit dat er geen onderneming wordt gedreven en er ten aanzien van het verpachten van de gronden sprake is van vermogensbeheer.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

TOELICHTING OP DE BALANS

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
	€	€
<u>ACTIVA</u>		
VASTE ACTIVA		
Materiële vaste activa	1.	
<u>Gronden in exploitatie</u>		
Boekwaarde per 1 januari	16.245.992	8.390.649
Inbreng uit fusie Loverendale	4.665.618	-
	<u>20.911.610</u>	<u>8.390.649</u>
Investeringen	3.304.440	7.981.357
Afschrijvingen	5.263-	-
Desinvesteringen	3.375-	126.014-
Boekwaarde per 31 december	<u>24.207.412</u>	<u>16.245.992</u>
<u>Bedrijfsgebouwen in exploitatie</u>		
Boekwaarde per 1 januari	185.400	6.600
Inbreng uit fusie Loverendale	1.124.777	
	<u>1.310.177</u>	<u>6.600</u>
Investeringen	596.064	180.000
Desinvesteringen	231.777-	-
Afschrijving	42.664-	1.200-
Boekwaarde per 31 december	<u>1.631.800</u>	<u>185.400</u>
<p>De bedrijfsgebouwen waarvan het juridisch eigendom niet bij de stichting berust hebben een boekwaarde van € 1.627.600 (2019: € 180.000). De pachter, welke het juridisch eigendom heeft, is verplicht om de activa in stand te houden conform de instandhoudingseis. Bij de bepaling van de restwaarde is rekening gehouden met deze instandhoudingseis waardoor de restwaarde varieert tussen de 40% en 100%. Voor gebouwen waarbij 100% restwaarde wordt gehanteerd, zal na afloop van de overeenkomst dezelfde waarde worden gehanteerd als bij overdracht van het juridisch eigendom bij aangaan van de overeenkomst.</p>		
<u>Houtopstand Tectona Agroflorestal Limitida</u>	<u>p.m.</u>	<u>p.m.</u>
<p>De houtopstand is in 2012 verkregen vanuit een legaat en was in de akte van verdeling op nihil gesteld.</p>		
Totaal materiële vaste activa	<u>25.839.212</u>	<u>16.431.392</u>

De afschrijvingspercentages gehanteerd voor de materiële vaste activa variëren van 0% tot 10%.

De materiële vaste activa worden aangehouden in het kader van de doelstelling van de stichting.

TOELICHTING OP DE BALANS

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
	€	€
Financiële vaste activa		
2.		
<u>Effecten</u>		
Boekwaarde per 1 januari	9.604	9.497
Aangroei boekjaar	15.005	107
Boekwaarde per 31 december	<u>24.609</u>	<u>9.604</u>
 <u>Lening Thedingsweert</u>		
Boekwaarde per 1 januari	24.588	27.661
Aflossing	3.073-	3.073-
Boekwaarde per 31 december	<u>21.515</u>	<u>24.588</u>
<p>Met Stichting Thedingsweert zijn in 2010 afspraken gemaakt over rente en aflossingen. Over de restsom van € 55.318 wordt jaarlijks € 3.073 aan aflossing en € 1.111 aan rente betaald, waarmee de lening ultimo 2027 zal zijn afgelost.</p>		
 <u>Lening Van Andel Bio B.V.</u>		
Boekwaarde per 1 januari	482.607	-
Verstrekking	-	482.607
Aflossing	482.607-	-
Boekwaarde per 31 december	<u>-</u>	<u>482.607</u>
<p>De lening Van Andel Bio B.V. is afgesloten op 31 juli 2019. Deze lening is in 2020 volledig afgelost.</p>		
 <u>Te ontvangen subsidies Groenfonds</u>		
Inbreng uit fusie Loverendale	177.938	-
Rente	9.344	-
Aflossing boekjaar	13.997-	-
Boekwaarde per 31 december	<u>173.285</u>	<u>-</u>
Totaal financiële vaste activa	<u>219.409</u>	<u>516.799</u>

De financiële vaste activa worden aangehouden in het kader van de doelstelling van de stichting.

TOELICHTING OP DE BALANS

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
	€	€
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorraden	3.	
Opstallen Kraaybeekerhof	500.000	536.642
	<u>500.000</u>	<u>536.642</u>

In verband met het faillissement van een exploitant van de opstallen op de Kraaybeekerhof, heeft de stichting de opstallen aangekocht hoewel deze activiteit buiten de doelstelling valt. De opstallen zullen in 2021 worden verkocht voor € 500.000.

Vorderingen	4.	
Debiteuren	110.664	56.832
Belastingen	64.397	-
Overige vorderingen	80.603	36.363
	<u>255.664</u>	<u>93.195</u>
Totaal vorderingen en overlopende activa	<u>255.664</u>	<u>93.195</u>

De vorderingen worden aangehouden in het kader van de doelstelling van de stichting.

Liquide middelen	5.	
Triodos Bank .819	626.632	185.282
Triodos Bank .197	42.512	129.956
Triodos Bank .827	1	1
ASN Bank .319	87.776	87.777
Rabobank .774	23	-
Rabobank .202	44.313	-
	<u>801.257</u>	<u>403.016</u>

De liquide middelen worden aangehouden ten behoeve van de bedrijfsvoering van de stichting en in het kader van de doelstelling van de stichting.

Totaal vlottende activa	<u>1.556.921</u>	<u>1.032.853</u>
--------------------------------	------------------	------------------

TOELICHTING OP DE BALANS

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
	€	€
<u>PASSIVA</u>		
<u>Eigen vermogen</u>		
<u>Continuïteitsreserve</u>	6.	
Stand per 1 januari	835.779	415.108
Resultaat boekjaar	96.468	420.671
Stand per 31 december	<u>932.247</u>	<u>835.779</u>
<p>De continuïteitsreserve wordt aangehouden om de continuïteit van de stichting in de termen van rentmeesterschap te kunnen waarborgen. De stichting kan de continuïteitsreserve vormen tot maximaal 1,5 maal de jaarlijkse lasten van de werkorganisatie tezamen met de financiële lasten over 2020 aldus tot maximaal € 1.269.971. Deze reserve is niet vrij besteedbaar.</p>		
<u>Bestemmingsfonds</u>	7.	
Stand per 1 januari	183.931	-
Overheveling vanuit overige reserves	110.717	183.931
Stand per 31 december	<u>294.648</u>	<u>183.931</u>
<p>Het bestemmingsfonds is bedoeld voor toekomstige jaarlijkse aflossingen voor de lening bij de Triodos Bank die afgesloten is voor De Vijfsprong. Deze gelden zijn ontvangen middels uitgifte van de eeuwigdurende obligatieleningen en het bestemmingsfonds is uit dien hoofde gevormd vanuit de overige reserves en niet vanuit de staat van baten en lasten. Deze beperking is door derden aangebracht en het bestemmingsfonds kan derhalve niet voor andere doeleinden worden gebruikt.</p>		
<u>Overige reserves</u>	8.	
Stand per 1 januari	3.602.373	3.547.708
Inbreng uit fusie Loverendale	32.332-	-
Overheveling naar bestemmingfonds	110.717-	183.931-
Resultaat boekjaar	-	238.596
Stand per 31 december	<u>3.459.324</u>	<u>3.602.373</u>
<p>Deze reserve is vrij besteedbaar.</p>		
Totaal reserves en fondsen	<u>4.686.219</u>	<u>4.622.083</u>

TOELICHTING OP DE BALANS

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
	€	€
<u>Eeuwigdurende obligatielening</u>		
9.		
Stand per 1 januari	1.579.000	955.500
Verstrekkingsboekjaar	381.000	629.500
Aflossingen via schenkingen boekjaar	6.000-	6.000-
Stand per 31 december	<u><u>1.954.000</u></u>	<u><u>1.579.000</u></u>

Inzake de 1,5% eeuwigdurende obligatielening zal er maximaal € 2.499.500 uitgegeven worden, waarvan ultimo boekjaar in portefeuille € 545.500 en geplaatst € 1.954.000.

De eeuwigdurende obligatielening is afgezien van schenkingen aflossingsvrij.

Voorzieningen 10.

<u>Voorziening Wilhelminahoeve</u>		
Ingebracht uit fusie Loverendale	468.932	
Eénmalige vergoeding	108.000-	
Vergoeding boekjaar	20.000-	-
Stand per 31 december	<u><u>340.932</u></u>	<u><u>-</u></u>

De verplichting voor volgend jaar bedraagt € 20.300 bij in leven zijn van rechthebbende.

Het effect van de tijds waarde van geld is niet materieel en de voorziening is derhalve opgenomen tegen de nominale waarde.

Totaal voorzieningen	<u><u>340.932</u></u>	<u><u>-</u></u>
-----------------------------	-----------------------	-----------------

TOELICHTING OP DE BALANS

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
	€	€
<u>Langlopende schulden</u>		
11.		
Schulden aan banken		
<u>Lening Triodos Bank .194</u>		
Stand per 1 januari	1.000.000	1.050.000
Aflossing boekjaar	250.000-	50.000-
	<u>750.000</u>	<u>1.000.000</u>
Aflossingsverplichting komend boekjaar	50.000-	50.000-
Stand per 31 december	<u>700.000</u>	<u>950.000</u>

In verband met de lening Triodos Bank .194 zijn de volgende bepalingen in de overeenkomst opgenomen:

Het rentepercentage bedraagt 3%.

Aflossing geschiedt in 40 termijnen van € 12.500, waarbij er in 2020 € 200.000 extra afgelost is.

Begin 2021 is er € 150.000 extra afgelost.

De zekerheden zijn opgenomen na de toelichting op de lening Triodos Bank D. 183. Het schulddeel langer dan 5 jaar bedraagt € 0.

<u>Lening Triodos Bank .384</u>		
Stand per 1 januari	1.189.415	1.240.697
Aflossing boekjaar	51.282-	51.282-
	<u>1.138.133</u>	<u>1.189.415</u>
Aflossingsverplichting komend boekjaar	51.282-	51.282-
Stand per 31 december	<u>1.086.851</u>	<u>1.138.133</u>

In verband met de lening Triodos Bank .384 zijn de volgende bepalingen in de overeenkomst opgenomen:

Het rentepercentage bedraagt 2,16%.

Aflossing geschiedt in 39 termijnen van € 12.821 per kwartaal en eindigt per 1 april 2026.

De zekerheden zijn opgenomen na de toelichting op de lening Triodos Bank D.183. Het schulddeel langer dan 5 jaar bedraagt € 881.723.

<u>Lening Triodos Bank .352</u>		
Stand per 1 januari	158.668	164.617
Aflossing boekjaar	37.683-	5.949-
	<u>120.985</u>	<u>158.668</u>
Aflossingsverplichting komend boekjaar	5.948-	5.948-
Stand per 31 december	<u>115.037</u>	<u>152.720</u>

TOELICHTING OP DE BALANS

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
	€	€
<p>In verband met de lening Triodos Bank .352 zijn de volgende bepalingen in de overeenkomst opgenomen: Het rentepercentage bedraagt 2,5%. Aflossing geschiedt in 39 termijnen van € 1.487 per kwartaal, waarbij er in 2020 € 31.733 extra is afgelost. Begin 2021 is er € 24.197 extra afgelost.</p> <p>De zekerheden zijn opgenomen na de toelichting op de lening Triodos Bank D .183. Het schulddeel langer dan 5 jaar bedraagt € 91.240.</p>		
<u>Lening Triodos Bank .095</u>		
Stand per 1 januari	972.585	1.004.619
Aflossing boekjaar	32.034-	32.034-
	<u>940.551</u>	<u>972.585</u>
Aflossingsverplichting komend boekjaar	32.034-	32.034-
Stand per 31 december	<u>908.517</u>	<u>940.551</u>

In verband met de lening Triodos Bank .095 zijn de volgende bepalingen in de overeenkomst opgenomen:
 Het rentepercentage bedraagt 1,8%.
 Aflossing geschiedt in 118 termijnen van € 2.669 per maand en eindigt per 1 april 2027.

De zekerheden zijn opgenomen na de toelichting op de lening Triodos Bank D.183.
 Het schulddeel langer dan 5 jaar bedraagt € 780.381.

<u>Lening Triodos Bank .004</u>		
Stand per 1 januari	2.700.000	-
Verstrekingen boekjaar	-	2.700.000
Stand per 31 december	<u>2.700.000</u>	<u>2.700.000</u>

In verband met de lening Triodos Bank .004 zijn de volgende bepalingen in de overeenkomst opgenomen:
 Over de lening is een rentepercentage overeengekomen van 1,2%. Per 1 januari 2021 is het rentepercentage 1,3%.
 Aflossing geschiedt per 1 januari 2022.

De zekerheden zijn opgenomen na de toelichting op de lening Triodos Bank D .183.
 Het schulddeel langer dan 5 jaar bedraagt € 0.

TOELICHTING OP DE BALANS

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
	€	€
<u>Lening Triodos Bank .075</u>		
Stand per 1 januari	2.600.000	-
Verstrekingen boekjaar	-	2.600.000
Stand per 31 december	<u>2.600.000</u>	<u>2.600.000</u>

In verband met de lening Triodos Bank .075 zijn de volgende bepalingen in de overeenkomst opgenomen:

Over de lening is een rentepercentage overeengekomen van 1,2%. Per 1 januari 2021 is het rentepercentage 1,3%.

Aflossing geschiedt per 1 januari 2022.

De zekerheden zijn opgenomen na de toelichting op de lening Triodos Bank D .183. Het schulddeel langer dan 5 jaar bedraagt € 0.

<u>Lening Triodos Bank .213</u>		
Stand per 1 januari	421.325	-
Verstrekingen boekjaar	-	443.500
Aflossing boekjaar	44.350-	22.175-
	<u>376.975</u>	<u>421.325</u>
Aflossingsverplichting komend boekjaar	44.350-	44.350-
Stand per 31 december	<u>332.625</u>	<u>376.975</u>

In verband met de lening Triodos Bank .213 zijn de volgende bepalingen en zekerheden in de overeenkomst opgenomen:

Het rentepercentage bedraagt 1,9%.

Aflossing bedraagt 3.696 per maand en eindigt per 1 mei 2029.

De zekerheden zijn opgenomen na de toelichting op de lening Triodos Bank D .183. Het schulddeel langer dan 5 jaar bedraagt € 155.225.

<u>Leningen Triodos Bank Loverendale</u>		
Stand per 1 januari	-	-
Inbreng uit fusie Loverendale	4.052.132	
Aflossing en herfinanciering boekjaar	4.052.132-	-
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>-</u>

<u>Lening Triodos Bank A .902</u>		
Stand per 1 januari	-	-
Verstrekingen boekjaar	1.565.000	-
Aflossing boekjaar	-	-
	<u>1.565.000</u>	<u>-</u>
Aflossingsverplichting komend boekjaar	53.965-	-
Stand per 31 december	<u>1.511.035</u>	<u>-</u>

In verband met de lening Triodos Bank A .902 zijn de volgende bepalingen en zekerheden in de overeenkomst opgenomen:

Het rentepercentage bedraagt 1,38%.

Aflossing bedraagt 4.497 per maand en eindigt per 1 augustus 2030.

De zekerheden zijn opgenomen na de toelichting op de lening Triodos Bank D .183. Het schulddeel langer dan 5 jaar bedraagt € 1.295.175.

TOELICHTING OP DE BALANS

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
	€	€
<u>Lening Triodos Bank B .910</u>		
Stand per 1 januari	-	-
Verstrekingen boekjaar	640.812	-
Aflossing boekjaar	-	-
	<u>640.812</u>	<u>-</u>
Aflossingsverplichting komend boekjaar	22.097-	-
Stand per 31 december	<u>618.715</u>	<u>-</u>

In verband met de lening Triodos Bank B .910 zijn de volgende bepalingen en zekerheden in de overeenkomst opgenomen:
Het rentepercentage bedraagt 1,43%.
Aflossing bedraagt 1.841 per maand en eindigt per 1 augustus 2030.
De zekerheden zijn opgenomen na de toelichting op de lening Triodos Bank D .183.
Het schulddeel langer dan 5 jaar bedraagt € 530.327.

<u>Lening Triodos Bank C .167</u>		
Stand per 1 januari	-	-
Verstrekingen boekjaar	885.000	-
Aflossing boekjaar	-	-
	<u>885.000</u>	<u>-</u>
Aflossingsverplichting komend boekjaar	32.477-	-
Stand per 31 december	<u>852.523</u>	<u>-</u>

In verband met de lening Triodos Bank C .167 zijn de volgende bepalingen en zekerheden in de overeenkomst opgenomen:
Het rentepercentage bedraagt 1,34%.
Aflossing bedraagt 2.706 per maand en eindigt per 1 augustus 2030.
De zekerheden zijn opgenomen na de toelichting op de lening Triodos Bank D .183.
Het schulddeel langer dan 5 jaar bedraagt € 722.615.

<u>Lening Triodos Bank D .183</u>		
Stand per 1 januari	-	-
Verstrekingen boekjaar	3.513.932	-
Aflossing boekjaar	-	-
	<u>3.513.932</u>	<u>-</u>
Aflossingsverplichting komend boekjaar	124.021-	-
Stand per 31 december	<u>3.389.911</u>	<u>-</u>

In verband met de lening Triodos Bank D .183 zijn de volgende bepalingen en zekerheden in de overeenkomst opgenomen:
Het rentepercentage bedraagt 1,05%.
Aflossing bedraagt 10.335 per maand en eindigt per 1 augustus 2026.
Het schulddeel langer dan 5 jaar bedraagt € 2.893.827.

TOELICHTING OP DE BALANS

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
	€	€
<u>Zekerheden leningen Triodos Bank</u>		
- recht van hypotheek gevestigd op de percelen te Driebergen kadastraal bekend als E 887, E 888, E 937, E 1506 en E 1685 (geldt alleen voor leningen .004, .075, .095, .194, .213, .352, .384, A .902, B .910, C .167 en D .183)		
- recht van hypotheek gevestigd op landbouwgrond gelegen aan de Gooijersdijk 18b-20 te Driebergen-Rijsenburg (geldt alleen voor leningen .384, .352, .095, .004, .075, .213, A .902, B .910, C .167 en D .183)		
- recht van hypotheek gevestigd op landbouwgrond te Halsteren en te Vierlingsbeek (geldt alleen voor leningen .095, .004, .075 en .213).		
- recht van hypotheek gevestigd op Laageinde 20 te Halsteren (geldt alleen voor leningen .095, .004, .075, .213 en .352)		
- recht van hypotheek gevestigd op landbouwgrond te Zeewolde (geldt alleen voor leningen .004, .075, .213, A .902, B .910, C .167 en D .183)		
- hypotheek eerste rang op het (bloot) eigendom recht met betrekking tot de boerderij en agrarische grond/bouwgrond aan de Lijdkweg 1, 4356 EG te Oostkapelle (geldt alleen voor leningen A .902, B .910, C .167 en D .183)		
- hypotheek eerste in rang op het (bloot) eigendom met betrekking tot agrarische grond/bouwgrond aan de Thedingsweert 25, 4017 NR te Kerk Avezaath (geldt alleen voor leningen A .902, B .910, C .167 en D .183)		
- hypotheek eerste in rang op het erfpachtrecht en (bloot) eigendom met betrekking tot agrarische grond/bouwgrond aan de Pesserweg 4, 7932 PC te Echten (geldt alleen voor leningen A .902, B .910, C .167 en D .183)		
- hypotheek eerste in rang op de agrarische grond/bouwgrond aan de Groeningsedijk/Kavelaersedijk 1, 6826 AN te Groeningen (geldt alleen voor leningen A .902, B .910, C .167 en D .183)		
- hypotheek eerste in rang op de agrarische grond/bouwgrond aan de Laagweg te Lepelstraat (geldt alleen voor leningen A .902, B .910, C .167 en D .183)		
- hypotheek eerste in rang op de agrarische grond/bouwgrond aan de Reoordeweg en Galgenoordweg te Vorden (geldt alleen voor leningen A .902, B .910, C .167, D .183 en .213)		
- eerste pandrecht op alle huidige, en voor zover rechtens mogelijk, toekomstige rechten jegens derden (geldt alleen voor lening .194)		
- alle huidige, en voor zover rechtens mogelijk, toekomstige rechten van Kredietnemer jegens Stichting De Vijfsprong voortvloeiende uit de pachtovereenkomst met betrekking tot de grond gelegen aan en nabij de Reoordeweg en Galgenoordweg te vorden (geldt alleen voor lening .213)		
- eerste pandrecht op pachtcontracten van De Kromme Lepel en De Watertuin (geldt alleen voor leningen .095, .004, .075, .213, A .902, B .910, C .167 en D .183)		
- eerste pandrecht op pachtcontracten van maatschap Naoberhoeve (geldt alleen voor leningen .004, .075, .213, A .902, B .910, C .167 en D .183)		
- eerste pandrecht op pachtcontracten van Boerz B.V. (geldt alleen voor leningen .213, A .902, B .910, C .167 en D .183)		
- eerste pandrecht op banktegoeden bij de Triodosbank, voorraden, bedrijfsinventaris en bedrijfsuitrusting en toekomstige pachtrechten (geldt alleen voor leningen .902, .910, .167 en /.183)		
- door de heer C. van Biert afgegeven borgstelling tot een gelimiteerd bedrag (geldt alleen voor leningen .095, .004, .075, .213, A .902, B .910, C .167 en D .183).		

TOELICHTING OP DE BALANS

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
	€	€
<u>Lening Triodos Sustainable Finance Foundation</u>		
Stand per 1 januari	600.000	-
Verstrekkingsboekjaar	-	600.000
	<u>600.000</u>	<u>600.000</u>
Aflossingsverplichting komend boekjaar	-	-
Stand per 31 december	<u>600.000</u>	<u>600.000</u>

In verband met de lening Triodos Sustainable Finance Foundation zijn de volgende bepalingen en zekerheden in de overeenkomst opgenomen:

Het rentepercentage is variabel en bedraagt per 31 december 2020 2%.

Aflossing geschiedt per 15 januari 2022.

Als zekerheid zijn opbrengsten vanuit het KIEM-project verstrekt.

Het schulddeel langer dan 5 jaar bedraagt € 0.

Lening Triodos Foundation .350

Verstrekkingsboekjaar	2.000.000	-
Aflossingsverplichting komend boekjaar	-	-
Stand per 31 december	<u>2.000.000</u>	<u>-</u>

In verband met de lening Triodos Foundation .350 zijn de volgende bepalingen en zekerheden in de overeenkomst opgenomen:

Het rentepercentage bedraagt 2,5%.

Aflossing geschiedt per 31 januari 2023.

Als zekerheid zijn opbrengsten vanuit het "Grond voor boeren"-project verstrekt.

Het schulddeel langer dan 5 jaar bedraagt € 0.

Totaal schulden banken	<u>17.415.214</u>	<u>9.458.379</u>
-------------------------------	--------------------------	-------------------------

TOELICHTING OP DE BALANS

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
	€	€
Overige schulden		
<u>Lening I</u>		
Stand per 1 januari	1.000.000	-
Verstrekingen boekjaar	-	1.000.000
Stand per 31 december	<u>1.000.000</u>	<u>1.000.000</u>

In verband met de lening I zijn de volgende bepalingen in de overeenkomst opgenomen:

Het rentepercentage bedraagt 2,4%.

Aflossing geschiedt per 3 oktober 2039.

Zekerheden zijn niet verstrekt.

Het schulddeel langer dan 5 jaar bedraagt € 1.000.000.

<u>Lening II</u>		
Stand per 1 januari	250.000	-
Verstrekingen boekjaar	-	250.000
Aflossing boekjaar	50.000-	-
	<u>200.000</u>	<u>250.000</u>
Aflossingsverplichting komend boekjaar	50.000-	50.000-
Stand per 31 december	<u>150.000</u>	<u>200.000</u>

In verband met de lening II zijn de volgende bepalingen en zekerheden in de overeenkomst opgenomen:

Het rentepercentage bedraagt 2%.

Aflossing bedraagt € 50.000 per jaar ingaande op 31 maart 2020 en eindigend op 31 maart 2024.

Als zekerheid is een positieve/negatieve hypotheekverklaring afgegeven.

Het schulddeel langer dan 5 jaar bedraagt € 0.

<u>Lening III</u>		
Stand per 1 januari	250.000	-
Verstrekingen boekjaar	-	250.000
Aflossing boekjaar	50.000-	-
	<u>200.000</u>	<u>250.000</u>
Aflossingsverplichting komend boekjaar	50.000-	50.000-
Stand per 31 december	<u>150.000</u>	<u>200.000</u>

In verband met de lening III zijn de volgende bepalingen en zekerheden in de overeenkomst opgenomen:

Het rentepercentage bedraagt 2,25%.

Aflossing bedraagt € 50.000 per jaar ingaande op 31 maart 2020 en eindigend op 31 maart 2024.

Als zekerheid is een positieve/negatieve hypotheekverklaring afgegeven.

Het schulddeel langer dan 5 jaar bedraagt € 0.

TOELICHTING OP DE BALANS

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
	€	€
<u>Leningen o/g</u>		
Stand per 31 december	<u>29.042</u>	<u>29.042</u>

Inzake deze leningen zijn geen afspraken over einddata gemaakt. Wel zijn zij opzegbaar door de verstrekker.
Van een deel van deze leningen wordt de rente of de aflossing jaarlijks geschonken.
Er zijn geen zekerheden verstrekt.

<u>Lening J. Burgers Holding B.V.</u>		
Ingebracht uit fusie Loverendale	62.500	-
Aflossing boekjaar	62.500-	-
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>-</u>

De lening J. Burgers Holding B.V. is in zijn geheel afgelost in 2020.

<u>Lening Heyndyk Holding B.V.</u>		
Ingebracht uit fusie Loverendale	1.495.000	-
Aflossing boekjaar	1.495.000-	-
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>-</u>

De lening Heyndyk Holding B.V. is in zijn geheel afgelost in 2020.

<u>Leningen Nationaal Groenfonds</u>		
Ingebracht uit fusie Loverendale	179.469	-
Rente	9.344	-
Aflossing boekjaar	13.997-	-
Stand per 31 december	<u>174.816</u>	<u>-</u>

In verband met de leningen Nationaal Groenfonds zijn de volgende bepalingen en zekerheden in de overeenkomst opgenomen:
Het rentepercentage bedraagt 5,4%.
De lening is verstrekt per 3 oktober 2012 en aflossing vindt plaats over een periode van 30 jaar.
De lening is verstrekt voor het omzetten van landbouwgrond in natuur. Hiervoor is een subsidie ontvangen. Dit is voorgefinancierd door het Nationaal Groenfonds.

<u>Lening IV</u>		
Verstrekkings boekjaar	240.000	-
Aflossingen komend boekjaar	-	-
Stand per 31 december	<u>240.000</u>	<u>-</u>

In verband met de lening IV zijn de volgende bepalingen en zekerheden in de overeenkomst opgenomen:
Het rentepercentage bedraagt 1%.
Aflossing geschiedt ineens ultimo 2022.
Als zekerheid is een positieve/negatieve hypotheekverklaring afgegeven.
De lening IV zal uiteindelijk € 550.000 bedragen.
Het schuldeel langer dan 5 jaar bedraagt € 0.

TOELICHTING OP DE BALANS

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
	€	€
<u>Lening V</u>		
Verstrekkingsboekjaar	214.000	
Aflossingen komend boekjaar	107.000-	-
Stand per 31 december	<u>107.000</u>	<u>-</u>

In verband met de lening V zijn de volgende bepalingen en zekerheden in de overeenkomst opgenomen:
 Het rentepercentage bedraagt 0%.
 Aflossing geschiedt in twee jaarlijkse delen van € 107.000 ultimo 2021 en 2022.
 Zekerheden zijn niet verstrekt.
 Het schuldeel langer dan 5 jaar bedraagt € 0.

<u>Lening VI</u>		
Verstrekkingsboekjaar	300.000	
Aflossingen komend boekjaar	30.000-	-
Stand per 31 december	<u>270.000</u>	<u>-</u>

In verband met de lening VI zijn de volgende bepalingen en zekerheden in de overeenkomst opgenomen:
 Het rentepercentage bedraagt 1%.
 Aflossing geschiedt in tien jaarlijkse delen van € 30.000 eindigend ultimo 2030.
 Als zekerheid is een positieve/negatieve hypotheekverklaring afgegeven.
 Het schuldeel langer dan 5 jaar bedraagt € 130.000.

Totaal overige schulden	<u>2.120.858</u>	<u>1.429.042</u>
--------------------------------	-------------------------	-------------------------

TOELICHTING OP DE BALANS

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
	€	€
Overlopende passiva		
<u>Lening o/g</u>		
Stand per 1 januari	18.383	19.971
Aflossing boekjaar	1.588-	1.588-
	<u>16.795</u>	<u>18.383</u>
Aflossingen komend boekjaar	1.588-	1.588-
Stand per 31 december	<u>15.207</u>	<u>16.795</u>

Deze lening betreffen ontvangen gelden welke "afgelost" wordt in termijnen, waarbij de geldgever de periodieke aflossing schenkt. Er wordt geen rente berekend over de lening.

Er zijn geen zekerheden verstrekt.

Verplichting bijdrage Stichting "Vrienden van de Hooge Kamp"

Stand per 31 december	<u>42.088</u>	<u>42.088</u>
-----------------------	---------------	---------------

Stichting "Vrienden van de Hooge Kamp" heeft als doelstelling de door de pachter van het bedrijf De Hooge Kamp te betalen pacht zo laag mogelijk te laten zijn. Hiertoe is door deze stichting geld ingezameld, dat aan de Stichting Grondbeheer ter beschikking is gesteld. Als er in de toekomst nieuwe bedragen worden overgemaakt dan worden die aan deze verplichting toegevoegd.

Schenkingsleningen

Stand per 1 januari	9.400	19.000
Verstreking in boekjaar	-	-
Aflossing boekjaar	5.000-	9.600-
	<u>4.400</u>	<u>9.400</u>
Aflossingen komend boekjaar	2.400-	5.000-
Stand per 31 december	<u>2.000</u>	<u>4.400</u>

Deze leningen betreffen ontvangen gelden welke "afgelost" worden in termijnen, waarbij de geldgever de periodieke aflossing schenkt. Bij aanvang van de lening bedraagt de looptijd 5 jaar, waarbij de rentepercentages variabel zijn.

TOELICHTING OP DE BALANS

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
	€	€
<u>Lening inzake aankoop "Naoberhoeve"</u>		
Stand per 1 januari	243.240	364.860
Aflossing boekjaar	121.620-	121.620-
	<u>121.620</u>	<u>243.240</u>
Aflossingen komend boekjaar	121.620-	121.620-
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>121.620</u>

De lening inzake aankoop "Naoberhoeve" is afgesloten op 12 juli 2017.
De lening is rentevrij en valt vrij in 5 jaarlijkse schenkingen.

<u>Insteek</u>		
Stand per 1 januari	69.340	79.020
Vrijval insteek *	8.470-	9.680-
	<u>60.870</u>	<u>69.340</u>
Vrijval komend boekjaar	8.171-	9.085-
Stand per 31 december	<u>52.699</u>	<u>60.255</u>

* Bij aanvang van een aantal pachtcontracten is door de pachter aan BD-Grondbeheer een insteek betaald. Gedurende de looptijd van het betreffende pachtcontract valt jaarlijks een deel van deze insteek vrij.

Totaal overlopende passiva	<u>111.994</u>	<u>245.158</u>
-----------------------------------	-----------------------	-----------------------

<u>Kortlopende schulden</u>	12.	
Aflossingsverplichtingen langlopende schulden in komend boekjaar	653.174	283.614
Crediteuren	43.133	6.086
Overige schulden en overlopende passiva	290.018	357.682
Totaal kortlopende schulden	<u>986.325</u>	<u>647.382</u>

TOELICHTING OP DE BALANS

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen.

Pacht

De stichting verpacht diverse landbouwgronden. Een aantal gronden wordt gepacht van derden welke worden doorbelast aan de eigen pachters. De geïndexeerde verplichtingen welke zijn afgesloten voor onbepaalde tijd, bedroegen in 2020 ongeveer € 85.000.

Schenkeningen

Er worden door derden voor periodieke schenkingen verstrekt aan de stichting. Het recht op deze periodieke schenkingen voor de komende 10 jaar bedraagt:

- voor het jaar 2020 totaal € 63.898,
- voor de periode 2020 - 2024 totaal € 217.417,
- voor de periode 2020 - 2029 totaal € 285.620.

Rechten met een looptijd van meer dan 10 jaar zijn niet gekwantificeerd.

Belastingplicht

Belastingplicht voor de vennootschapsbelasting is niet van toepassing vanwege het feit dat er geen onderneming wordt gedreven en er ten aanzien van het verpachten van de gronden sprake is van vermogensbeheer.

Huurverplichtingen

Er wordt kantoorruimte gehuurd gelegen aan de Boslaan 15 te Zeist tot 31 oktober 2022. De huurverplichting bedraagt totaal € 9.240 waarvan € 5.040 betrekking heeft op het komende boekjaar.

Investeringsverplichtingen

Ultimo boekjaar is er sprake van een investeringsverplichting van € 227.589. Daarnaast is er in het boekjaar een overeenkomst afgesloten voor de aankoop van grond voor een bedrag van € 85.000.

Overige verplichtingen

Verplichting inzake jaarlijkse fee Duurzaaminvesteren.nl ad €25.000.

TOELICHTING OP DE BALANS

Gebeurtenissen na balansdatum

Uitgifte obligaties

In 2021 is de inschrijving (via duurzaaminvesteren.nl) voor de "Samen voor Grond" obligaties gesloten op 7 mei. De inschrijving bedroeg in totaal € 7.260.000. Deze opbrengst is hoofdzakelijk bedoeld voor herfinanciering en waar mogelijk toekomstige grondaankopen en heeft hierdoor nagenoeg geen effect op de balansverhoudingen.

Verkoop opstallen Kraaybeekerhof

Op 29 januari 2021 is er in de erfpachtovereenkomst een overeenkomst van koop gesloten voor de opstallen van Kraaybeekerhof. De koopsom bedraagt € 500.000 en bij het passeren van de akte van uitgifte in Erfpacht en vestiging van het Opstalrecht blijft de koopsom voor de opstallen verschuldigd. Hiertoe zal een leningsovereenkomst worden afgesloten welke uiterlijk op 31 december 2022 zal worden afgelost.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

		werkelijk 2020 €	begroot 2020 €	werkelijk 2019 €
BATEN				
Baten van particulieren	13.			
Geschonken aflossingen en rente		128.208	140.000	138.808
Schenkeningen		285.985	160.000	160.721
		<u>414.193</u>	<u>300.000</u>	<u>299.529</u>
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	14.			
Pachtbijdragen		369.728	417.000	226.869
Vrijval insteeksommen		8.469	9.000	9.680
Doorbelaste pacht		93.826	95.000	102.445
Boekwinst verkoop gronden		-	-	647.768
Boekwinst verkoop opstallen		144.531	-	-
Huuropbrengsten		34.919	-	-
Overige opbrengsten		3.518	-	162
		<u>654.991</u>	<u>521.000</u>	<u>986.924</u>
Totaal Baten		<u>1.069.184</u>	<u>821.000</u>	<u>1.286.453</u>

	werkelijk 2020 €	begroot 2020 €	werkelijk 2019 €
LASTEN			
Lasten besteed aan doelstelling 15.			
<u>Bestedingen</u>			
Pacht betaald aan derden	103.225	95.000	102.445
Enmalige pachtlasten	71.250-	-	71.250
	<u>31.975</u>	<u>95.000</u>	<u>173.695</u>
Uitvoeringslasten	200.627	170.600	58.703
	<u>232.602</u>	<u>265.600</u>	<u>232.398</u>
Lasten eigen fondsenwerving 16.			
<u>Bestedingen</u>			
Fondswerving derden	9.304	15.000	19.579
Uitvoeringslasten	-	-	-
	<u>9.304</u>	<u>15.000</u>	<u>19.579</u>
Uitvoeringslasten 17.			
Inhuur bestuur			
Begeleiding pachters	53.119	75.000	15.198
Fondswerving	-	-	-
Communicatie	-	-	-
Financieel beheer	33.750	50.000	14.750
	<u>86.869</u>	<u>125.000</u>	<u>29.948</u>
Er zijn geen personeelsleden in dienst van de stichting.			
Afschrijvingen			
Gronden	5.263	-	-
Gebouwen	41.464	-	-
Brug Linge	1.200	1.200	1.200
	<u>47.927</u>	<u>1.200</u>	<u>1.200</u>
Huisvestingskosten			
Huur kantoorruimte Boslaan	5.880	-	-
	<u>5.880</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

	werkelijk 2020 €	begroot 2020 €	werkelijk 2019 €
Algemene lasten			
Honoraria adviseurs	23.638	10.000	23.319
Jaarrekening	46.511	25.000	25.564
Administratie	17.791	5.000	4.840
Vacatievergoeding RvT	5.600	7.000	6.104
Communicatiekosten derden	38.498	40.000	32.005
Bestuur en beleid RvB	10.000	10.000	14.169
Algemeen beheer RvB	14.044	25.000	10.624
Reiskosten RvB	1.168	2.500	2.033
Vacatievergoeding RvB	-	30.000	-
Overige kosten RvB	159	2.800	2.125
Obligatielening	66.005	25.000	68.927
Fusiekosten De Nieuwe Rentmeester	2.120	2.500	17.385
Fusiekosten Loverendale	87.876	-	-
Kosten Kraaybeekerhof	24.828	-	-
Overige algemene kosten	10.620	4.000	3.954
Bijzondere waardevermindering voorraad	52.691	-	-
	<u>401.549</u>	<u>188.800</u>	<u>211.049</u>
 Af: algemene lasten besteed aan doelstelling	 146.308	 94.400	 42.305
 Algemene lasten beheer en administratie	 <u>255.241</u>	 <u>94.400</u>	 <u>168.744</u>
 Totaal uitvoeringslasten	 <u>542.225</u>	 <u>315.000</u>	 <u>242.197</u>

De eenmalige opbrengsten betreffen huuropbrengsten en de verkoop van opstallen en bedroegen ongeveer € 179.000.

De eenmalige kosten betreffen fusiekosten, kosten uitgifte obligaties en kosten inzake het pand Kraaybeekerhof en bedroegen ongeveer € 234.000.

Splitsing bezoldiging

Voorzitter Raad van Bestuur	-	30.000	-
Secretaris/penningmeester Raad van Bestuur (uren op jaarbasis 1.067 dit is 0,6 FTE)	80.000	80.000	63.694
Lid Publiciteit Raad van Bestuur	-	-	-
Lid Raad van Bestuur (uren op jaarbasis 668 dit is 0,4 FTE)	50.094	80.000	-
	<u>130.094</u>	<u>190.000</u>	<u>63.694</u>

Financiële baten en lasten

18. Ongerealiseerde koersresultaten	918	-	107
Opbrengsten uit rente en dividend	10.455	-	1.376
Financieringskosten	400.585-	396.000-	193.198-
	<u>389.212-</u>	<u>396.000-</u>	<u>191.715-</u>

Toelichting op de lastenverdeling

Specificatie en verdeling kosten naar bestemming

Bestemming	15. Besteed aan doelstelling (rentmeesterschap)	16. Eigen fondsen- werving	17. Beheer en administratie	Totaal 2020	Begroot 2020	Totaal 2019
Bestedingen	31.975	9.304	-	41.279	110.000	193.274
Uitvoeringslasten						
Personeelslasten	53.119	-	33.750	86.869	125.000	29.948
Afschrijvingen	1.200	-	46.727	47.927	1.200	1.200
Huisvestingskosten	-	-	5.880	5.880	-	-
Algemene kosten	146.308	-	255.241	401.549	188.800	211.049
Uitvoeringslasten	200.627	-	341.598	542.225	315.000	242.197
Totaal	232.602	9.304	341.598	583.504	425.000	435.471

Uitgangspunt bij de toerekening van de kosten is de tijdsbesteding van de bestuursleden. Jaarlijks wordt op basis van deze tijdsbesteding een sleutel berekend. Deze sleutel wordt vervolgens gebruikt om de resterende kantoor- en algemene kosten toe te rekenen aan besteed aan doelstellingen, eigen fondsenwerving en beheer en administratie. Afschrijvingen worden toegerekend aan de doelstelling. De huisvestingskosten vallen voor 100% onder beheer en administratie en maken geen deel uit van de kostendoelstelling.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Als gevolg van de fusie is in het kasstroomoverzicht onder het werkkapitaal een mutatie ad € 124.775 opgenomen. Bij de fusie heeft een activa-passivatransactie plaatsgevonden waarbij geen kasstromen hebben plaatsgevonden behoudens de inbreng van het saldo van de liquide middelen primo boekjaar.

Omdat de gronden in exploitatie en gebouwen in exploitatie grotendeels zijn gefinancierd middels vreemd vermogen is bovenstaand bedrag mede als mutatie verwerkt in het werkkapitaal.

Driebergen-Rijsenburg, 8 juni 2021

Raad van bestuur

C. van Biert
voorzitter

T.C. Waller
secretaris/penningmeester

M. de Koe
bestuurslid

Raad van Toezicht

R.C. van der Giessen
voorzitter

C.W. van Heek - van Tellingen
lid

W.J. Meijers
lid

IV OVERIGE GEGEVENS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de raad van toezicht en het bestuur van
Stichting Grondbeheer Biologisch Dynamische Landbouw
Diederichsstraat 25
3971 PA DRIEBERGEN-RIJSENBURG

A. Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Stichting Grondbeheer Biologisch Dynamische Landbouw te Gemeente Utrechtse Heuvelrug gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarrapport opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Grondbeheer Biologisch Dynamische Landbouw per 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2020;
2. de staat van baten en lasten over 2020; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Grondbeheer Biologisch Dynamische Landbouw zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarrapport andere informatie, die bestaat uit het bestuursverslag.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zwolle, 8 juni 2021

KRC Van Elderen Registeraccountants B.V.

w.g. drs. J. Bakker RA